

INGEZONDEN.

GENEESKUNDIGE TERMINOLOGIE.

Nu wij wederom staan aan het begin van een nieuw jaar, het jaar, waarin beslist zal worden in 's Lands vergaderzaal over het onbegrijpelijke document der drie bekende juristen, is het in mij opgekomen, na lang nadenken, wat toch wel de oorzaak mag zijn van dit vreemde optreden, hetwelk men tegenwoordig allerwege ontwaart, dat zich bij de drie genoemde heeren heeft geuit in een concrete daad, maar dat overigens onder de menschen, van hoog tot laag, zeer duidelijk merkbaar is; ik meen een zeer zelfbewust geneeskundig denken, een gevoel van onaf hankelijkheid van de officieele geneeskunde, en als gevolg daarvan een ongebreideld kwakzalveren en een steeds toenemend, blindelings zich gedragen naar de „adviezen” van onbevoegden, van het bioeiend magnetisme, het herbarisme, de uroscopie, en hoe verder de praktijken deze sluwe menschenkenners mogen heeten.

Het moet iederen arts al sinds langen tijd zijn opgevallen, maar blijft niettemin zeer vreemd, dat in hoofdzaak twee groepen in onze samenleving van al deze weldaden het meest wenschen te genieten. Ik bedoel de armste bevolking, arm aan geld en aan geest beide, en de „upper ten”. Hiermede bedoel ik de groep, die „bronsjiet” zegt tegen bronchitis, die spreekt van een „galdérangement” na aardbeiengebruik, die den arts vraagt, gedurende het onderzoek, „hoe breed momentaan zijn emphyseem is” en die enkel van den klank salicyl al teekenen van „indigestie” gaat vertoonen.

Het bewuste adres van de drie juristen bewijst voor de zooveelste maal zonneklaar, indien dit nog noodig ware, dat zelfs de meest ontwikkelde leek zich belachelijk maakt, als hij zelfbewust meent bloemen te kunnen plukken in de weilanden van Aesculaap. Zoo moeilijk is nu eenmaal het vak der geneeskunde, waarvan door oningewijden zoo bitter weinig wordt begrepen, wijl hun bewondering slechts reikt tot het scalpel en deszelfs resultaten, en daar plotseling pleegt te eindigen.

Nu is het opsporen van de oorzaak eener kwaal wel meestal niet gemakkelijk, en in den regel zal er wel een samenwerken van verschillende oorzaken zijn. Maar één dezer componenten nu meen ik, dat gelegen is in het zeer sterke streven onzer hedendaagsche geneeskundige literatuur, om de aloude, door iederen arts te begrijpen terminologie in onze moedertaal over te brengen, waardoor, het spreekt van zelf, de leek, die vroeger geneeskundige geschriften terzijde legde, omdat hij niet begreep, thans deze zelfde literatuur leest en herleest, en meent te begrijpen. Wanneer nu dit zich begeven op eens anders terrein zou leiden tot werkelijk bevatten, zou ik daartegen geen bezwaar hebben, maar hier ter plaatse behoef ik zeker niet op te merken, dat ten slotte alles uitloopt op dwaalbegrippen en onzinnige opvattingen; hoe kan het trouwens anders, waar de meest elementaire grondslagen ontbreken!

Intusschen — behalve dat deze overdreven vertaal-drift in mijn oogen om de genoemde redenen schadelijk is, is zij geheel onnoodig; men bedenke slechts voor welke lezers en lezeressen onze literatuur is bestemd. Toch zeker niet voor der zake onkundigen? Welnu, indien men mij wil toegeven, dat geneeskundige verhandelingen alleen voor geneeskundigen zijn geschreven, moet men terstond beamen, dat vertalen van de ons bekende uitdrukkingen overbodig is.

Om nu nog een enkelen stap verder te gaan, moet ik, behalve het schadelijke en het onnoodige, tenslotte het onaesthetische volledigheidshalve nog noemen. Nu moet ik op den voorgrond plaatsen, om niet te worden misverstaan, dat ik voor niemand een stap wensch terug te treden in de liefde voor mijn vaderland en de taal van mijn land, maar ik wensch evenmin blind te zijn voor haar leelijkheden. Er is zooveel leelijks in de wereld, dat een sterk gevoel van onbehagen mij bekruipt, indien ik bemerk, dat

van dit artikel in een nieuw gemaakte, geforceerde vaktaal nog meer wordt aangedragen. Men oordeele zelf: *ulcus duodeni* heet tegenwoordig „zweer van den twaalfvingerigen darm”. Welke verlichte geest zou dezen naam „twaalfvingerige darm” lang geleden hebben uitgedacht? Anamnese heet: „vóórgeschiedenis”, een woord om niets van te zeggen. Eruptie-stadium van een exantheem-ziekte heet: „uitbreekperiode”, hetgeen mij bijzonder aan een gevangenis doet denken. Arteriosclerose betitelt men, zooals ik heden, gelukkig voor het eerst, las: „bloedbuizenverharding”. Tuber ischii zitbeensknobbel, en alsof dit niet leelijk genoeg ware, noemt men de lijn van ROSER-NÉLATON: heupdoornzitknobbellijn! Vindt men het beslist noodig, het woord placenta te vertalen, dat men dan zegge: „het nageborene”, en niet „nageboorte”, hetgeen onjuist is. Men kan, er op lettende, dagelijks een menigte van deze onfraaiheden terloops aanteekenen.

Ook onze Germaansche bureu kunnen er wat van maken. Als proefje zet ik u voor de uitdrukking: „harmlose Darmschmarotzer”, om maar te zwijgen van „maulvoller Auswurf”!

Wie zich aan een ander spiegelt, spiegelt zich zacht! Het schijnt, dat de kwaal internationale afmetingen gaat aannemen, of liever het is zeker, dat dit reeds lang het geval is. Om kort te gaan: Ik ben stellig van meening — maar geef die meening terstond voor een betere — dat het noodlottige beunhazen in ons mooie vak — dat zoo oneindig veel moeilijker is dan de leek ook maar in de verte bij machte is zich voor te stellen — niet die reusachtige afmetingen zou hebben aangenomen in den loop van lange jaren, als men niet, van onzen kant, had uitgenoodigd tot lectuur.

Zou het niet blijk geven van een verstandig beleid, bijtijds terug te keeren tot de oude geneeskundige terminologie, die voor iederen vakbroeder volkomen verstaanbaar is, waarmede men in niets tekortschiet in eerbied voor zijn moedertaal, tot de oude geijkte termen, die mijnentwege voor een gedeelte onverstaanbaar mogen blijven voor al diegenen, voor wie zij niet zijn bestemd, opdat hun de tijd worde gelaten. zich naar behooren te demagnetiseeren? Hebben juristen en andere gestudeerde menschen ook niet hun vaktaal, voor ons gedeeltelijk onbegrijpelijk? Dengeen, die dit betwijfelt, raad ik een blik in een van onze wetboeken aan of in de ingenieursbecijferingen voor den bouw van de Moerdijk-brug.

Wenscht men evenwel door te gaan op den eenmaal ingeslagen weg, dan vertale men o. m. bij wijze van proef bijv. streptococcen en staphylococcen, om maar iets te noemen, en ik ben overtuigd, dat de groote dagbladpers in minder dan geen tijd, verhandelingen zal leveren over de „ketting- en druifjesziekte”.

Nothing succeeds like excess!

Rotterdam, Januari 1914.

A. F. SOER.

GENEESKUNDIG ONDERZOEK VÓÓR HET HUWELIJK.

In dit *Tijdschrift* van 22 Nov. heb ik mijn opvatting omtrent geneeskundig onderzoek vóór het huwelijk uiteengezet. Ik ontving daarop ongeveer 25, grootendeels gemotiveerde bewijzen van belangstelling. Eenerzijds werd betoogd, dat de huisarts niet mag worden uitgeschakeld; anderzijds, dat het gevaar voor „ongare” wetenschap groot is. Beide motieven hebben groote beteekenis; zij zijn juist. Zij zijn echter ook in aard tegengesteld: het eerste houdt in, dat de zaak binnen het bereik ligt van den huisarts; het tweede, dat de zaak voor geneeskundig oordeel niet rijp is.

De laatste stelling wordt ook verdedigd in het stuk van HAGEDOORN en HAGEDOORN-VORSTHEUVEL LA BRAND. Hun opvatting, dat „een van de belangrijkste werkzaamheden van zulk een consultatie-bureau zal zijn het stellen van een prognose omtrent de nakomelingschap van ouders, die beiden normaal zijn”, deel ik niet; m. i.